

๗ การทำนาห้อย

ความเป็นมา

นาหญ้า

เกิดขึ้นจากนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาล
ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 8 มกราคม 2545

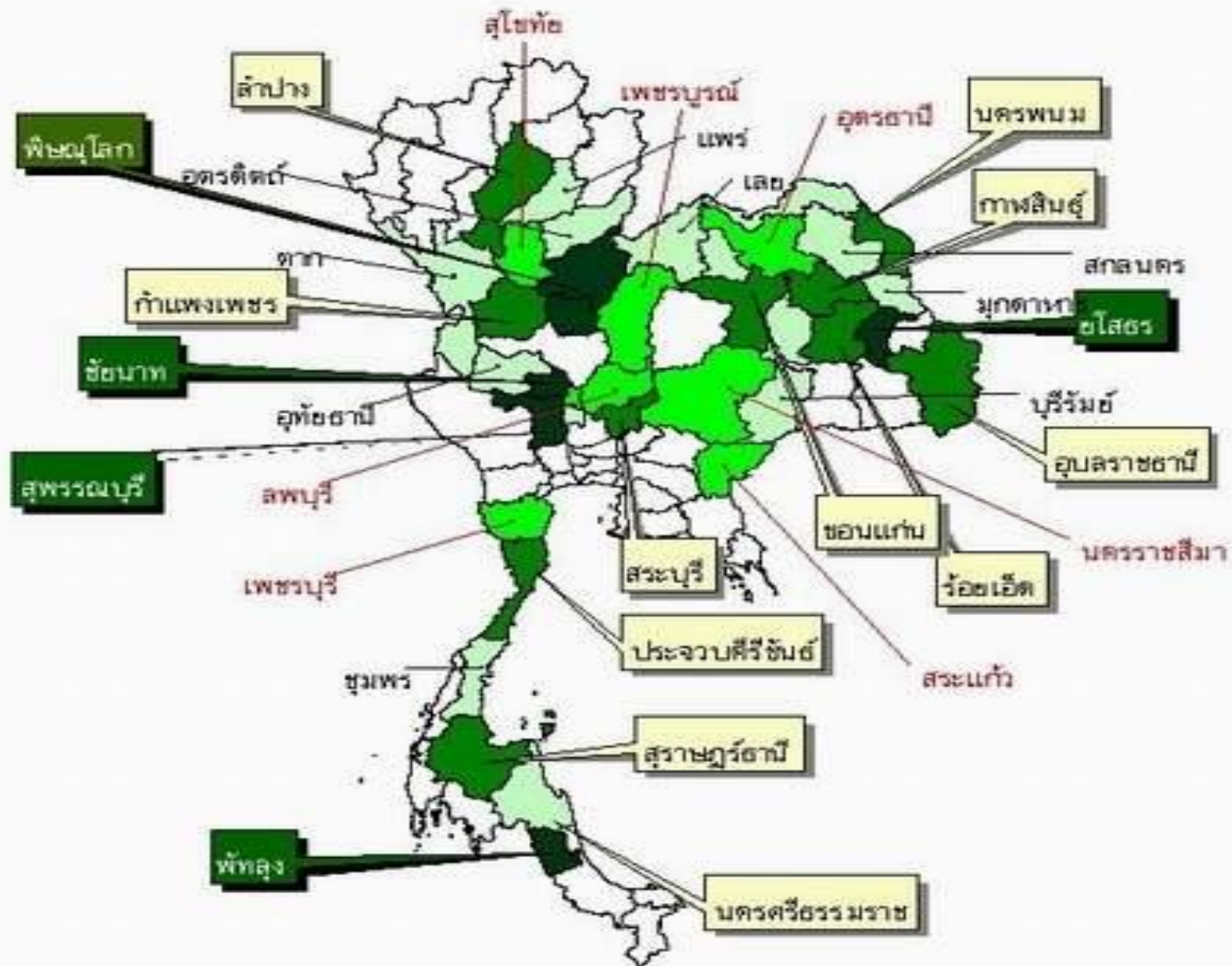
วัตถุประสงค์

เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้จากการปลูกพืชอาหาร
สัตว์จำหน่าย เกิดอาชีพใหม่ และให้เกษตรกรผู้
เลี้ยงสัตว์มีทางเลือกในการซื้อเสบียงสัตว์
คุณภาพดีไว้เลี้ยงสัตว์

การทำนาหญ้า

อาชีพการปลูกหญ้าหรือถั่วพืชอาหารสัตว์ เพื่อผลิตเป็นหญ้าแห้ง หญ้าสด หรือหญ้าหมัก จำหน่าย และเหตุที่เรียกว่านาหญ้านั้น ก็เพราะแรกเริ่มทำในพื้นที่นา ที่เคยปลูกข้าวมาก่อนในพื้นที่จังหวัดพิจิตร โดยใช้หญ้าแพงโกล่า ซึ่งชอบพื้นที่ลุ่มในเขตชลประทาน แต่ความจริงแล้วการทำนาหญ้านี้รวมถึงพืชอาหารสัตว์ชนิดอื่นที่สามารถปลูกในพื้นที่ดอนได้ เช่น หญ้างิณนิ สีม่วง ปลูกมากในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หญ้าอะตราตัม ปลูกมากในภาคใต้ หญ้าบาน่า ปลูกมากในภาคเหนือ และ ถั่วคาวาเคด ปลูกมากในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งนี้จะคัดเลือกเฉพาะพันธุ์ที่เหมาะสมต่อการทำนาหญ้า ก็คือ หญ้าแพงโกล่า นั่นเอง

พื้นที่ผลิตเสบียงสัตว์โครงการนาหญ้าฯ

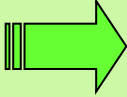

หญ้าแพงโกล่า (Digitaria decumbens)

หญ้าแพงโกล่า เป็นหญ้าอายุที่มีหลายปี ต้นกึ่งตั้งกึ่งเลื้อย ลำต้นเล็ก ไม่มีขน ใบเล็กเรียวยาว ใบดกอ่อนนุ่ม เหมาะสำหรับทำหญ้าแห้ง หน่น้ำท่วมขัง เจริญเติบโตดีในดินที่มีความอุดมสมบูรณ์สูง เหมาะสำหรับปลูกในเขตชลประทาน ผลผลิตน้ำหนักร้าง 5.0-7.0 ตันต่อไร่ต่อปี โปรตีน 7-11 เปอร์เซ็นต์

การปลูก

 ใช้ท่อนพันธุ์ อัตรา 250-300 กิโลกรัมต่อไร่

พื้นที่ลุ่ม ทำเทือกแบบนาหว่านน้ำตม ปรับระดับน้ำให้สูง 10-15 เซนติเมตร หว่านท่อนพันธุ์ให้ทั่วแปลง แล้วนาบกดท่อนพันธุ์ให้จมน้ำ แช่ทิ้งไว้ประมาณ 1 สัปดาห์ แล้วระบายน้ำออก

พื้นที่ดอน หลังจากไถพรวนแล้ว ชักร่องห่างกัน 30 เซนติเมตร ลึกประมาณ 10 เซนติเมตร วางท่อนพันธุ์ 3-5 ท่อน เรียงต่อกันเป็นแถว ใช้ดินกลบเล็กน้อยและเหยียบให้แน่น

การเตรียมดิน

การทำเทือก

การเตรียมดิน

การฉนบเพื่อปรับผิวดิน

การเตรียมท่อนพันธุ์

ท่อนพันธุ์หญ้าแพงโกล่า อายุ 50-60 วัน

การหว่านท่อนพันธุ์

การนำตะกอนพื้นที่

หญ้าแพรงโกล่าหลังปลูก 8 วัน

ท่อนพันธุ์เริ่มงอกรากสีเขียวยาวประมาณ 3-5 เซนติเมตร

หญ้าแพงโกล่าหลังปลูก 38 วัน

การใส่ปุ๋ย

ก่อนปลูกควรใส่ปุ๋ยสูตร 15-15-15 อัตรา 50-100 กิโลกรัม ต่อไร่ เป็นปุ๋ยรองพื้น และควรใส่ปุ๋ยคอกร่วมด้วย ในแต่ละรอบของการตัดควรใส่ปุ๋ยยูเรีย (46-0-0)

2 ครั้ง ๆ ละ 10 กิโลกรัมต่อไร่ ครั้งแรกหลังตัด 1 วัน และครั้งที่ 2 หลังตัด 10-15 วัน

การใส่ปุ๋ย

ระบายน้ำออกจากแปลงแล้วจึงหว่านปุ๋ยเคมีให้ทั่วแปลง

การใส่ปุ๋ย

การกำจัดวัชพืช

ใช้วิธีการตัดปรับทุกๆ
45-60 วัน 2-3 ครั้ง หรือ
ใช้สารกำจัดวัชพืช

การใช้ประโยชน์

- ➡ การตัดหญ้าแพงโกล่าไปใช้เลี้ยงสัตว์ ควรตัดหญ้าครั้งแรก 60 วันหลังปลูก และตัดครั้งต่อไปทุก ๆ 40 วัน โดยตัดสูงจากพื้นดิน 5-10 เซนติเมตร การปล่อยสัตว์เข้าแทะเล็มครั้งแรกควรปล่อยเมื่อหญ้าอายุ 90 วัน
- ➡ หญ้าแพงโกล่าเหมาะสำหรับใช้เลี้ยงโค กระบือ ในรูปหญ้าสด หญ้าแห้ง หรือหญ้าหมัก

การใช้ประโยชน์

การใช้ประโยชน์

การใช้ประโยชน์

การใช้ประโยชน์

หญ้ารุซซี่ *Brachiaria ruziziensis*

เป็นหญ้าที่มีอายุหลายปี
ต้นกิ่งเลื้อย กิ่งตั้ง สามารถ
เจริญเติบโตในดินที่มีความอุดม
สมบูรณ์ต่ำได้ ขึ้นได้ดีในพื้นที่
ดอน ดินมีการระบายน้ำดี
ทนแล้งพอสมควร ทนต่อการ
เหยียบย่ำของสัตว์ ไม่ทนน้ำ
ท่วมขัง ผลผลิตน้ำหนักแห้ง
2.0 – 2.5 ตันต่อไร่ปี
โปรตีน 7-10 เปอร์เซ็นต์

การเตรียมพื้นที่

ควรมีการไถย่อยดินให้ละเอียด
ร่วนซุย เหมาะสำหรับการฝังตัวของ
เมล็ด โดยไถ 2-3 ครั้ง ครั้งแรกเป็น
การไถบุกเบิก เพื่อกลับหน้าดิน และ
กำจัดวัชพืชที่ปกคลุมอยู่หลังจากนั้น
ไถพรวนอีก 1-2 ครั้ง เพื่อกำจัด
วัชพืชที่งอกขึ้นมาใหม่

การปลูก

สามารถปลูกหญ้ารัฐซี่ได้
ด้วยเมล็ดหรือหน่อพันธุ์ แต่
นิยมปลูกด้วยเมล็ด โดยใช้
เมล็ดพันธุ์หญ้ารัฐซี่อัตรา 2.0
กิโลกรัมต่อไร่ หว่านหรือโรย
เป็นแถว ๆ ห่างกัน 50
เซนติเมตร

การใส่ปุ๋ย

- ก่อนปลูกควรมีการใส่ปุ๋ยรองพื้นสูตร 15-15-15 หรือ 16-16-8 อัตรา 50-100 กิโลกรัมต่อไร่
- และใส่ปุ๋ยคอกร่วมด้วย ควรใส่ปุ๋ยยูเรีย (46-0-0) อัตรา 10-20 กิโลกรัมต่อไร่ หลังการตัดทุกครั้ง

การกำจัดวัชพืช

ควรมีการกำจัดวัชพืชหลัง
ปลูกหญ้า 2-4 สัปดาห์ ส่วนใน
แปลงหญ้าที่เก่าที่ปล่อยให้
สัตว์เข้าแทะเล็ม สัตว์จะเลือก
กินหญ้าที่ อาจมีวัชพืชมาก
ต้องกำจัดวัชพืชโดยการตัด
ปรับหลังปล่อยให้สัตว์แทะเล็ม

การใช้ประโยชน์

การตัดหญ้าที่ไปใช้เลี้ยงสัตว์ ควรตัดครั้งแรก 60-70 วัน หลังปลูก โดยตัดสูงจากพื้นดิน 10-15 เซนติเมตร สำหรับการปล่อยสัตว์เข้าแทะเล็มในแปลงหญ้า ควรปล่อยเข้าครั้งแรกเมื่อหญ้าอายุ 70-90 วัน หลังจากนั้นจึงทำการตัดหรือปล่อยสัตว์เข้าแทะเล็มหมุนเวียนทุก 30-45 วัน ในช่วงฤดูฝนหญ้าโตเร็ว อาจตัดได้ที่อายุน้อยกว่า 30 วัน หญ้าที่เหมาะสำหรับใช้เลี้ยงโค กระบือ ในรูปหญ้าสด หญ้าแห้งหรือหญ้าหมัก

หญ้ารูซี่อายุประมาณ 45 วัน ตัดด้วยเครื่องตัดหญ้าแบบสะพายไหล่

វិធានការសម្រាប់ការថែទាំសត្វកសិកម្ម

ต้นทุนการผลิต

การปลูกหนักรูซี่ 1 ไร่ จะเสียค่าใช้จ่ายในการผลิต ดังนี้

รายการ	ปีที่ 1	ปีที่ 2
1. ค่าจ้างเหมาเตรียมดิน (บาทต่อไร่)	400	-
2. ค่าวัสดุ ปุ๋ยเคมี ค่าเมล็ดพันธุ์	1,330	1,330
3. ค่าแรงงาน ปลูก หว่านปุ๋ย กำจัดวัชพืช เก็บเกี่ยว	150 100 400 423	- 100 -
4. ต้นทุนทั้งหมด (บาทต่อไร่)	2,923	1,853
5. ผลผลิตน้ำหนักแห้งเฉลี่ย (กิโลกรัมต่อไร่)	2,500	2,500
6. ต้นทุนการผลิต (บาทต่อกิโลกรัม)	1.16	0.74

ที่มา : ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์ปทุมธานี, 2545

เลี้ยงสัตว์ให้ได้ผลดี จะต้องมี

สัตว์พันธุ์ดี

โรงเรือนดี

อาหารดี

การจัดการดี (การเลี้ยงดู)ดี

การควบคุมป้องกันโรคดี

ตัวสะกด